

Fluoridsköljning skolor - Rutin - Folktandvården Gävleborg AB

Titel: Fluoridsköljning skolor – Rutin – Folktandvården Gävleborg AB	Dokumentkategori: Rutin	Omfattning: Folktandvården Gävleborg
Dokumentägare: Funktionschef Folkhälsofunktionen	Dokumentansvarig: Teamschef Folkhälsofunktionen	Beslutsinstans: Funktionschef Folkhälsofunktionen
Diarienummer:		Datum för översyn: 12 mån

Innehåll

1. Syfte och omfattning	2
2. Ansvar och roller	2
3. Beskrivning	2
4. Plan för kommunikation och implementering	5
5. Medverkande och granskare	5
6. Referenser	6

---

1. Syfte och omfattning

Syftet med rutinen är att minska den ojämlika tandhälsan med en förebyggande insats genom munhälsoinformation i skolorna. Rutinen gäller för alla kliniker och funktioner inom Folktandvården Gävleborg AB (FTV).

2. Ansvar och roller

Folkhälsofunktionen ansvarar för att upprätta och uppdatera denna rutin. Klinik- och funktionschef ansvarar för att rutinen är känd och följs av alla medarbetare.

3. Beskrivning

Fluoridsköljning bedrivs i åldersgrupperna förskoleklass, årskurs 6 – 9, anpassad grundskola, och erbjuds anpassad grundskola på gymnasiet och internationella grupper.

Anpassad grundskola och grupper med nyanlända barn erbjuds skölja med fluoridlösning varje vecka, de övriga klasserna varannan vecka eller varje vecka om behovet är stort.

Fluoridsköljningarna bör komma igång så tidigt som möjligt på höstterminen.

För närvarande genomförs fluoridsköljningar av fluoridadministratörer, tandsköterskor och tandhygienister. I vissa klasser sköljer lärarna själva med sina elever. Nyanlända ungdomar i gymnasiet och anpassad grundskola på gymnasiet erbjuds fluoridsköljning om lärarna hanterar fluoridsköljningen på egen hand.

Kartläggning

Kommunerna i regionen kontaktas före sommarlovet av samordnarna på Folkhälsofunktionen. Då får vi en överblick över vilka grund- och gymnasieskolor som startar under hösten och det preliminära antalet klasser i de åldrar där vi erbjuder fluoridsköljning. Den kartläggningen är sedan underlag till skolrapporten.

Fluoridinformation till vårdnadshavare och ungdomar på gymnasiet

Erbjudande om fluoridsköljning i skolan sänds per post eller via 1177 före skolstart till alla vårdnadshavare för 6-åringar och 12-åringar. Underlaget till deras adresser tas från folkbokföringen. Detta ansvarar Folkhälsofunktionen för. Till barn och ungdomar i gymnasiet och nyanlända ungdomar på gymnasiet finns information om fluoridsköljning som folktandvården kan lämna till läraren. Informationen finns för utskrift på [Plexus](#), se rubrik [Ungdomar på gymnasiet - på olika språk](#).

Dokumentnamn: Fluoridsköljning skolor - Rutin - Folktandvården Gävleborg AB

Dokument ID: 03-889359

Giltigt t.o.m.: 2027-06-23

Revisionsnr: 2

Informationen är översatt till de fem mest förekommande språken engelska, arabiska, somaliska, tigrinja och dari.

Ett informationsbrev till vårdnadshavare för elever på anpassad grundskola finns hos FHF. Dessa delas ut innan fluoridstart till berörda lärare som vidarebefordrar till vårdnadshavarna.

Information till skolan

Informationsbrev skickas till biträdande rektorer eller rektorer och skolsköterskor, via mail före skolstart med information om folktandvårdens skolverksamhet. Samordnare på Folkhälsofunktionen ansvarar för detta.

Innan skolstart

Beställ hem i tid: uppskattad mängd fluorid, muggar, soppåsar, pumpor och röda plast bagar med dragkedja. Delar av materialet finns i [webbshop](#).

Fluorid 0,2 % fluoridlösning finns både i neutral- och mintsmaak i 1000 ml flaskor. Dentan fluoridlösning finns att beställa från Apoteket.

Beräknad åtgång: 1 flaska = 120 munnar (2 tryck), 1 sköljning = var 14:e dag.

Röda och blåa muggar finns i Proceedo.

Vid kontering av materialet uppge kostnadsställe 75100 och skriv en kommentar så betalar folkhälsofunktionen för det.

Fluoridadministratören

Fluoridadministratören kan vara en tandhygienist, tandsköterska eller administratör.

Folkhälsofunktionen står även som ansvarig för att fluoridsköljningen fungerar med scheman och resurser (bilar, profilkäddor, material mm.).

Schema sköljning

Fluoridadministratören som utför fluoridsköljning tar själv kontakt med skolan och ordnar ett schema. I de fall där klinik och folkhälsofunktion delar munhälsoinformation och fluoridsköljning på skolor, är det viktigt att ha en kommunikation om vem som gör vad.

Kontakta gärna en skoladministratör för att få tillgång till skolschemaportal, t.ex skola24.

Barn som inte ska fluorid skölja

Vårdnadshavare som inte vill att deras barn ska fluorid skölja ombeds i det hemsända informationsbrevet att meddela folkhälsofunktionen. De sammanställer sedan uppgifterna och mailar kontinuerligt listor till den personal som sköter fluoridsköljningen. Även läraren kontaktas i de klasser där de sköter fluoridsköljningen själva. Vi antecknar detta i barnets journal.

Lärare som inte vill att klassen fluorid sköljer

Till lärare som inte vill att vi fluorid sköljer i deras klass, får vi vara tydlig i informationen att föräldrarna redan fått ett erbjudande om fluoridsköljning i sin brevlåda före skolstart. De föräldrar som inte vill att barnet fluorid sköljer, meddelar folkhälsofunktionen som i sin tur kontaktar fluoridadministratören eller berörd lärare i de klasser som sköljer själva.

Majoriteten av föräldrar är positiva till erbjudandet.

Första besöket i en klass

Presentera dig och varför vi fluoridsköljer.

Informera att vi erbjuder fluoridsköljning. Förklara hur det går till och hur ofta vi kommer. Målet är att så många som möjligt ska skölja med fluorid och om det är någon som inte ska skölja så har vårdnadshavaren meddelat folkhälsofunktionen.

Berätta att fluoridsköljningsinformation har skickats ut till alla vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 6 en vecka innan skolstarten.

Adressuppgifterna har tagits från folkbokföringen. Ta med informationsbrevet i en mapp för att visa hur de ser ut om läraren inte sett dem.

Lärare som fluoridsköljer själva

Vid uppstart av fluoridsköljning till de klasser som sköter det själva, samla in alla gamla fluoridflaskor och pumpar med den tillhörande röda väskan, som dem fick vid uppstart.

Lämna sedan en ny förberedd fluoridkasse: 1 röd plast bag med dragkedja, 1 flaska fluorid, 1 pump, förskoleklass tre rör muggar (270 st.) 1 tryck fluorid el. övriga klasser två rör muggar (180 st.) 2 tryck fluorid, fluoridsköljinstruktion och folkhälsofunktionens visitkort.

Fyll i skolrapporten. Viktigt att ta mailadress till lärare som sköljer själva.

För lärare som inte tidigare fluoridsköljt med eleverna, ges en introduktion av fluoridadministratören.

Påfyllning av fluorid

Läraren mailar ftv.folkhalsfunktionen@regiongavleborg.se för beställning av mer fluorid och muggar. Folkhälsofunktionen vidarebefordrar önskan till respektive fluoridadministratör, som sköter påfyllning med fluorid och muggar och skriver datum i skolrapporten under Datum, *Påfyllning fluorid*.

Förskoleklassen

Fluoridsköljning i förskoleklasser ska introduceras i samband med den lektion som ska hållas enligt beställaren. Det är viktigt att enbart de barn som kan spotta ut lösningen deltar i fluoridsköljningarna. Om ett barn inte ska skölja med fluorid enligt vårdnadshavare, ska de som administrerar fluoridsköljningen prata med ansvarig lärare om vilka barn det gäller så att inga misstag sker, d.v.s. att inget barn sköljer med fluorid som inte ska.

Kom därefter överens med läraren hur ni ska göra med det barn som inte ska skölja, t.ex. skölja med vatten eller inte vara närvarande.

Om ett barn ger uttryck för att hen inte kan skölja med lösningen som erbjuds, även fast vårdnadshavare inte har sagt ifrån sig denna lösning, ska alternativ såsom vatten erbjudas.

Fluoridproblematik, åk.6-9

Om ett barn ger uttryck för att hen inte kan skölja med den smak av lösning som erbjuds, även fast vårdnadshavare inte har sagt ifrån sig denna lösning, ska den alternativa smaken erbjudas. Eleverna erbjuds alltid 2 smaker på fluoridlösning, mint och neutral.

Om ett barn inte fluoridsköljer enligt vårdnadshavare, ska de som administrerar fluoridsköljningen ropa upp de elever som inte ska ha lösningen så att inga misstag sker.

- Vid frågor från vårdnadshavare och lärare om fluorid, be dem maila ftv.folkhalsfunktionen@regiongavleborg.se

Dokumentnamn: Fluoridsköljning skolor - Rutin - Folktandvården Gävleborg AB

Dokument ID: 03-889359

Giltigt t.o.m.: 2027-06-23

Revisionsnr: 2

- Vid mail med information om att ett barn som inte ska ha fluorid har fått fluorid ändå, maila ftv.folkhalsofunktionen@regiongavleborg.se

Mailkontakt till självsköljande klasser

Vid höstlov och vårterminens start, mailar Folkhälsofunktionen samtliga lärare som sköter fluoridsköljningen själva med förfrågan om hur det hela fungerar.

Till sommaren får de ett mail med tack för hjälpen.

Ledig eller sjuk fluoridadministratör

Vid planerad ledighet för den som fluorid sköljer ska om möjligt vikarie ordnas.

Vid sjukdom eller när vikarie inte kan ordnas ska berörda klasser informeras så fort som möjligt.

Klass på annan plats

När klasserna har speciella dagar, som friluftsdag och temadag kommer vi inte och fluorid sköljer, vi kommer då vid ett senare tillfälle om fluoridschemat tillåter det.

Varumärket

Fluoridadministratörer ska alltid använda sig av profilkläder och namnbricka. Profilerade namnbrickor finns att beställa från folkhälsofunktionen.

Hygien

Fluoridadministratören ska alltid använda handsprit före, efter och vid behov under fluoridsköljningarna i varje grupp.

Sophygien

För att minimera fluoridspill använd påsar med tjockare botten. Respektera skolors önskemål om de inte vill att vi slänger fluoridpåsar hos dem.

Om problem uppstår, kontakta Folkhälsofunktionen.

Transportering

Fluoridlösningen ska tas från ett låst förråd till bil vid transportering av lösningen på väg till uppsökande verksamhet. Bilen ska hållas låst när den inte är under uppsikt. Fluoridlösningen ska inte synas utifrån bilen. Mängden flaskor ska anpassas efter våra uppdrag och ingen överdriven mängd ska finnas i bil utan anledning. Vid transportering av fluoridlösningen från bil ska den åter låsas in i förråd.

4. Plan för kommunikation och implementering

Information om denna rutin sker i ett Infoblad/Plexus. Klinikchef ansvarar för implementering. Denna rutin får inte brytas ner på lokal nivå.

5. Medverkande och granskare

Anna Hagö och Lina Andersson, Folkhälsofunktionens kontaktpersoner.

Dokumentnamn: Fluoridsköljning skolor - Rutin - Folktandvården Gävleborg AB**Dokument ID:** 03-889359**Giltigt t.o.m.:** 2027-06-23**Revisionsnr:** 2

6. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Vård-och profylaxprogrammet barn och ungdomar	Plexus
Beställarenheten	Plexus
Skolrapporten	Plexus
Ungdomar på gymnasiet - på olika språk	Plexus